

jij&wij

NAJAAR 2022
28

mazine

**“Ik wilde geen
standaard
sneakerstore”**

Non Prime, van Prime vintage sneakers in Utrecht

Verder in dit nummer

**Hoe leer je leven met een
beperking?**

Aaldert ten Napel

**7 X Shoppen in
Zutphen**

Ik vertrek

Dankzij Marktplaats
naar Kroatië

VOORWOORD

Nijntje is 67 jaar geworden. In deze Jij&Wij vertelt Corrie Gulij-Neuteboom er met veel enthousiasme over. Ze is verkoopmedewerker bij de winkel van nijntje en organiseerde deze zomer een meet & greet met het jarige tekenfiguurtje uit de prentenboeken van Dick Bruna.

Net als Corrie heb ik nijntje niet van huis uit meegekregen. In voormalig Joegoslavië, waar ik ben geboren was Miffy (de internationale naam) niet echt bekend. Pas toen ik 27 was, las ik de boekjes voor het eerst in een boekwinkel, sindsdien ben ik fan. Het zijn de heldere Mondriaan-achtige kleuren, de korte teksten met een soort levensles en de tekenfiguurtjes die, hoe eenvoudig ze ook lijken, tot in het kleinste detail zijn doordacht. Daarnaast is de vierkante vorm van de boekjes, uitgevoerd in stevig wit papier, niet alleen stijlvast, maar ook makkelijk door kinderhanden vast te houden. Super praktisch en slim.

Hoe zou het zijn geweest als Dick Bruna een nijntje had gemaakt over pensioen? Met opa en oma pluis die nijntje duidelijk maken hoe belangrijk het is om geld opzij te leggen voor later als je oud bent en niet meer wilt of kunt werken. Welk effect dat zou hebben (en nog steeds zou kunnen hebben) op de inmiddels vier generaties die in Nederland met nijntje zijn opgegroeid en opgroeien? Pensioen had daardoor misschien wat minder afstandelijk gevoeld.

Iemand die nu al supergoed in staat is pensioen op een eenvoudige en persoonlijke manier te brengen, is Eva Eikhout van BNNVARA. In 'Eva vraagt zich af?', een reeks korte video's in opdracht van Pensioenfonds Detailhandel, stelt ze winkelmedewerkers allerlei vragen, bijvoorbeeld over pensioen. En ook al ben je net twintig en vind je het onderwerp net zo interessant als een rondleiding door het bejaardentehuis, Eva maakt het grappig, praktisch en relevant. Daarbij gaat ze in op de diverse aspecten van pensioen, bijvoorbeeld de beleggingen waarmee we je pensioen verder laten groeien. Dat feit alleen al, leidt tot verrassende reacties. Zoals sommige winkelmedewerkers, die vinden dat de beleggingen van Pensioenfonds Detailhandel nog duurzamer zouden mogen, zelfs als dat zou leiden tot een lager pensioen.

De afleveringen van 'Eva vraagt zich af?' vind je op het YouTube-kanaal van Jij&Wij en op [jijenvijbeleggen.nl](https://www.jijenvijbeleggen.nl). Die laatstgenoemde is sowieso de plek waar je nog meer te weten komt over onze beleggingen en verantwoord beleggen. Denk hierbij onder meer aan het net door ons aangekondigde Klimaatactieplan, waarmee we versneld CO₂-neutraal gaan investeren. In deze nazomerse editie van Jij&Wij magazine word je daarover bijgepraat en vind je ook nog veel meer andere mooie verhalen uit de retail.

Veel leesplezier!

Viktorija Veljanoska
Hoofdredacteur

Inhoud nr. 28

*Jij&Wij, jouw magazine
van Pensioenfonds Detailhandel*

06 **Nieuws**

Over eeuwige garantie, shoppercoaching, de drukste winkeldag van de week en een vliegende start voor jijenvijbeleggen.nl.

12 **"Ze vertrouwt blind op mijn advies, dat is leuk"**

Kristi Gansner en Hetty Hendriks zoeken niet alleen naar de verdieping in wijn, maar ook in de vriendschap.

14 **Als ik met pensioen ga, dan...**

... wil Boyd Zeekaf blijven doorwerken, denkt Karin Gladdines te beschikken over een goed pensioen (omdat ze vanaf haar vijftiende werkt) en vindt Stefan Queysen dat je nu herinneringen maakt en niet pas als je oud bent.

20 **"Weten dat ik nooit zal kunnen wat een ander kan, blijft moeilijk"**

Aaldert en Maarten ten Napel zijn tweelingbroers. Maarten komt blakend van gezondheid ter wereld, Aaldert niet. Vanaf zijn geboorte kampt hij met een halfzijdige verlamming van zijn lichaam: hemiplegie.

24 **Shoppen in Zutphen**

Hoe hot is deze Hanzestad aan de IJssel?

26 **"Ons brein vindt harmonische vervorming heel fijn"**

Wandelend audiofenomeen Joey de Herder neemt ons mee achter de schermen van Hi-Fi Klubben.

30 **Belevingswinkels**

Vintage sneakerstore Prime in Utrecht, Ace & Tate in Maastricht, Van der Lee Stoffen in Hilversum en de winkel van nijntje in Leidschendam.

38 **Ik vertrek**

De familie De Vries spotte op Marktplaats een huis in Kroatië en vertrok.

44 **Klimaatactieplan legt de lat hoger**

Beleggen staat voor Pensioenfonds Detailhandel steeds meer gelijk aan verantwoord beleggen.

48 **"Je neemt vakantiedagen op wanneer je dat wilt"**

Werkgever Sebastiaan van der Pal legt de verantwoordelijkheid bij de collega's onderling. Werkt dat?

50 **Win een VVV-bon**

Ook dit keer een kraker: de Jij&Wij puzzel. Kom maar op met die inzendingen.

51 **"Wij kunnen niet met elkaar en niet zonder elkaar"**

Teamspirit met de leukste inzendingen van de afgelopen tijd. Stuur jij ook een foto van je team in?

52 **Jij& de achterpagina**

Tassenmerk Studio Noos heeft haar eerste fysieke winkel geopend.

12

26

30

44

Volg ons op jijenvijmagazine.nl

Jij&Wij verschijnt 3 x per jaar

Oplage: 302.000 exemplaren

Concept & realisatie:

thepublisherswife

Gedrukt door: Habo DaCosta

Aan deze editie werkten mee:

Kees Beudeker, Theo Brugmans, Henk Groot, Henk Hokke, Laura van Horik, Sasja Keijmel, Lize Kraan, Marianne Kronenberg, Leonie Linotte, W. Plantinga, Marco Reijken, Steven Snoep, Louise Kranenburg, Noor Schröder, René Upperman, Wijnand van Tilt, Veerle van der Veer, Viktorija Veljanoska (hoofdredactie) en Ard de Wit.

Heb je vragen over jouw pensioen?

Bel 0800-1972 (tussen 8.00-17.00 uur)

Pensioenfonds Detailhandel

Aan dit nummer kunnen geen rechten worden ontleend. Bij de samenstelling van deze uitgave is de inhoud met de grootst mogelijke zorg tot stand gekomen. Echter, cijfers en/of informatie kunnen in bepaalde gevallen achterhaald zijn bij het ter perse gaan van dit magazine. Wil je Jij&Wij magazine niet meer per post ontvangen, ga dan naar je Persoonlijke Pensioenomgeving op pensioenfondsdetailhandel.nl. Inloggen met DigiD.

Jij&Wij magazine wordt voortaan verstuurd in een klimaatneutrale wikkel. Deze kan bij het GFT-afval.

NIEUWS

Een selectie van de laatste lifestyle nieuwtjes en leuke weetjes uit de retail en pensioenwereld.

Shoppercoaching

Winkels besteden steeds meer aandacht aan 'shoppercoaching', een uit de Verenigde Staten overgewaaid trend. Dat wil zeggen dat er niet alleen maar iets aan de klant wordt verkocht, maar dat de consument wordt geholpen om te groeien in diens rol als bijvoorbeeld ouder, kok of modekenner. De focus ligt dus niet op het verkopen van het product, maar op het uitbreiden van de kennis van de klant. Neem bijvoorbeeld Van Tilburg Mode & Sport, die personal shoppers inzet om je door middel van extra advies in de winkel het zelfvertrouwen te geven dat je nodig hebt zodra je de winkel weer uit gaat.

Gespot!

Zo zeg, dit is nog eens wat anders dan een pop-up store of plat adverteren. Met de hulp van sportmerk Nike heeft Stéphane Ashpool van het Franse streetwear merk Pigalle een bescheiden basketbalveld in Parijs omgetoverd tot een kunstwerk. Plek waar je permanent je ogen uitkijkt.

Retail quotes

Een verzameling van spraakmakende quotes uit het retaillandschap.

**"Ons motto is:
Alles duurzaam.
Zo niet, leg uit!"**

Caroline Poot van de Jeans Centre-keten en jeansmerk Garcia op jijenvij.be

**"Zijn retailers
digitaal klaar
voor de toekomst?
Helaas zijn velen
dat nog niet."**

Omnichannel retail expert Olaf Zwijnenburg van Rabobank op LinkedIn

**"Steeds meer
klanten vragen
om QR-codes of
NFC-tags"**

Stefan Linz op FashionUnited, senior sales manager Noord-Europa bij ITL Group

Shopping Awards 2022

De Shopping Awards 2022 voor de beste Nederlandse e-commercebedrijven zijn ook dit jaar weer uitgereikt. Zo ging de hoofdprijs naar kaartenwebshop Kaartje2go. Ook zijn er verschillende publieksprijzen toegekend.

Je m'appelle werd als beste webwinkel voor damesmode bestempeld, en Suitable won in de categorie herenmode. Het sieraden- en kledingplatform My Jewellery won in de categorie juweliers en ondergoedwinkel Bamboo Basics kwam als winnaar uit de bus voor ondermode en lingerie.

Kijk dan

Het werk van Pensioenfonds Detailhandel wordt kritisch gevolgd door het Verantwoordingsorgaan (VO). Een groep van (oud) werknemers, (oud) werkgevers en gepensioneerden uit de retail. In Jij&Wij magazine stellen ze zich aan je voor.

ARNOLD VAN DANTZICH.

Zit in het VO namens: Vereniging van Gepensioneerden in de Detailhandel (VGD), vanaf 2006.

Nice to know: "Ik kijk naar het pensioenfonds als naar een bedrijf: strak en professioneel. Naast mijn werk voor het VO ben ik onder meer vrijwilliger bij de schuldhulpverlening."

Droom: "Die droom is al uit elkaar gespat, ik had namelijk gehoopt dat we nu klaar waren voor de invoering van het nieuwe pensioenstelsel. Maar het blijkt veel ingewikkelder te zijn dan veel mensen denken."

Wil nooit meer: "Dat pensioenen niet meer kunnen worden geïndexeerd."

Denkt dat dit anders kan: "Er moet worden gezorgd dat zzp'ers een pensioenregeling krijgen. Zo'n grote groep zonder pensioen, schande."

Ziet pensioen als: "Een soort verzekering die uitkeert als mensen eraan toe zijn."

Wil het volgende met het VO bereiken: "Nog meer betrokken zijn bij het beleid van het bestuur, erachter komen welke besluiten er worden genomen, het hoe en waarom kunnen uitleggen aan de achterban."

Wat verdient je hiermee? "Circa 5200 euro bruto per jaar."

Vertel eens iets van jezelf wat weinig mensen weten, maar een kleine onthulling is: "Ik heb mijn vliegbrevet gehaald toen ik 42 jaar oud werd. Daardoor heb ik 28 jaar gevlogen. In de lucht leer je sneller te reageren en problemen op te lossen. Dat komt me nog vaak van pas."

PROFIEL

Naam: Arnold van Dantzych.

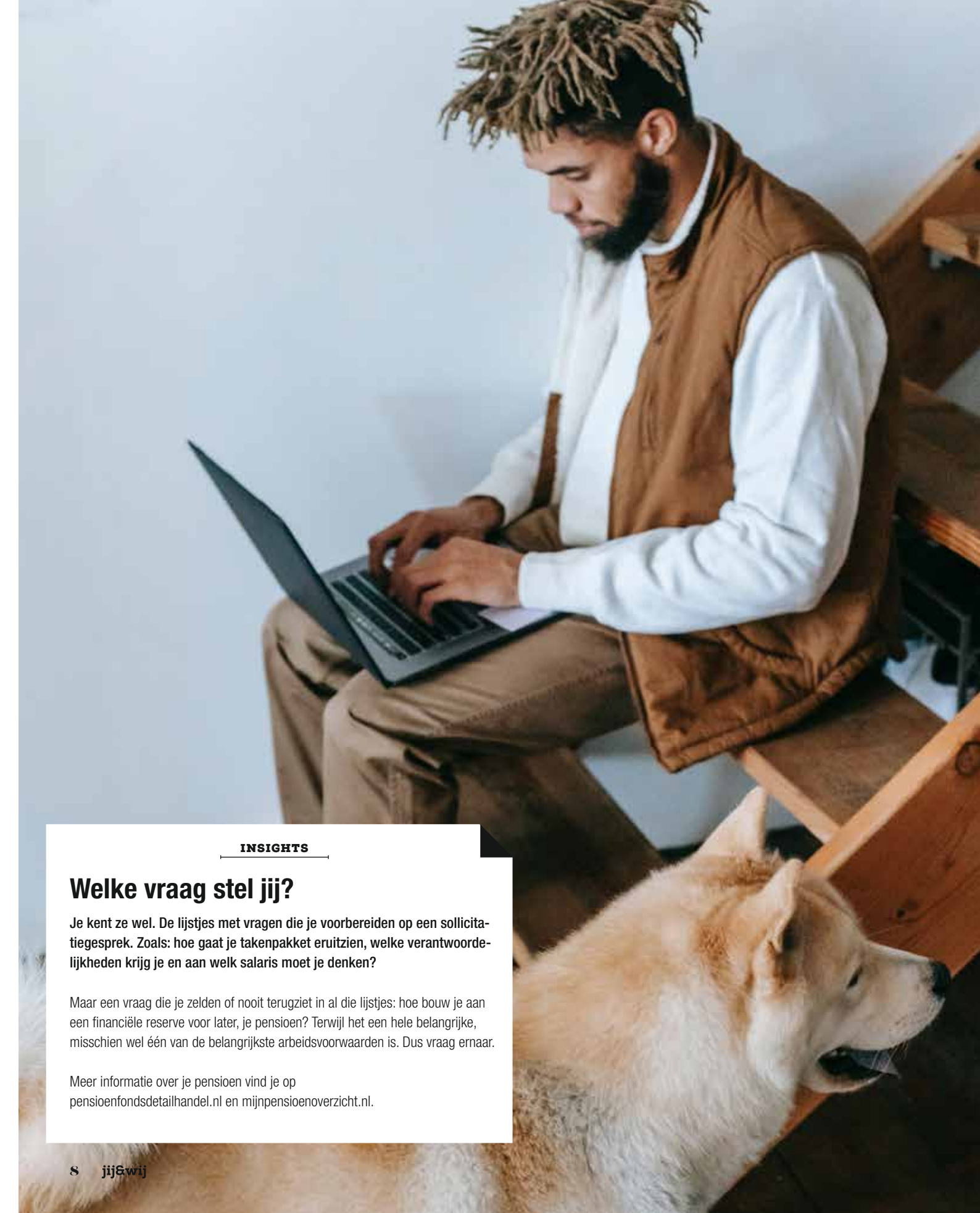
Leeftijd: 84 jaar (Op zijn 60ste met vervroegd pensioen).

Woonplaats: Leiden (Geboren en getogen in Haarlem, woont sinds 1963 in Leiden).

Beroep/werkgever:

Bedrijfseconoom. Bij de Koninklijke Bijenkorf Beheer (KBB) was Arnold onder meer directeur administratie. Hetzelfde deed hij voor Maxis en Praxis.

*Opmerkingen of vragen voor het VO,
stuur ze naar info@VObpfd.nl*

INSIGHTS

Welke vraag stel jij?

Je kent ze wel. De lijstjes met vragen die je voorbereiden op een sollicitatiegesprek. Zoals: hoe gaat je takenpakket eruitzien, welke verantwoordelijkheden krijg je en aan welk salaris moet je denken?

Maar een vraag die je zelden of nooit terugziet in al die lijstjes: hoe bouw je aan een financiële reserve voor later, je pensioen? Terwijl het een hele belangrijke, misschien wel één van de belangrijkste arbeidsvoorwaarden is. Dus vraag ernaar.

Meer informatie over je pensioen vind je op pensioenfondsdetailhandel.nl en mijnpensioenoverzicht.nl.

Gelijk aantal vrouwen en mannen in bestuur

In het voorjaar is Renate Pijst benoemd in het bestuur van Pensioenfonds Detailhandel. Met de komst van Pijst, Directeur Ahold Delhaize Pensioen, telt het bestuur van Pensioenfonds Detailhandel vijf vrouwen en vijf mannen.

Als directeur van Ahold Delhaize Pensioen weet Renate Pijst veel van de retailbranche. Zij zette zich in voor professionalisering van pensioenbestuurders en toetreding van jonge bestuursleden “Ik pleit voor een betere afspiegeling van onze achterban in de bestuurlijke organen. Er zijn al mooie stappen gemaakt. Met Selma Skalli (38) als werknemersvoorzitter en een mix van expertises in het bestuur. De detailhandel is een dynamische branche waar relatief veel jongeren werken.” Renate Pijst is wiskundige en specialiseerde zich in het actuariaat. Na een carrière bij AON Hewitt Associates, startte ze in 2010 als Manager Pensioenzaken bij het pensioenfonds Ahold Delhaize. Vanaf 2017 voert zij de directie van Ahold Delhaize Pensioen.

Dit is de drukste winkeldag

Bureau RMC, dat het aantal passanten in de Nederlandse winkelstraten bijhoudt, onderzocht op welke momenten je een kanon kunt afschieten in de winkelstraten: maandag- en zondagochtend. Dinsdag en woensdag zijn ongeveer even druk en dat geldt ook voor de donderdag en vrijdag. Qua tijd zijn de meeste passanten rond half drie in de stad. In kleinere steden is die piek iets vroeger, omdat winkels daar eerder sluiten. De zaterdag is nog steeds de meest favoriete dag om te winkelen.

Vragen voor Ard...

1 De nieuwe pensioenwet gaat uiterlijk 1 januari 2023 in, wat betekent het voor mij?

“Nu bouw je een aanspraak op, een te ontvangen bedrag vanaf het moment dat je met pensioen gaat. Dat bedrag stond redelijk vast. In het nieuwe stelsel is dat minder zeker, maar er kan ook sneller worden geïndexeerd.”

2 Is deeltijd met pensioen gaan aantrekkelijk?

“Als je aan het eind van je loopbaan minder wilt gaan werken, maar toch een bepaald inkomen wenst of nodig hebt, kan dat aantrekkelijk zijn. Je kunt je inkomen namelijk (gedeeltelijk) aanvullen door wat van je pensioen naar voren te halen.”

3 Hoe veilig is ons pensioen?

“Enige mate van risico hoort bij pensioen. Doordat we beleggen, is volledige zekerheid nooit te geven of het wordt zo duur dat niemand het kan of wil betalen. Voor het pensioen dat je hebt opgebouwd is het vrijwel zeker dat je dit gaat ontvangen. De dekkingsgraad is momenteel ruim voldoende en er is in het verleden door ons niet gekort op het pensioen.”

Ard de Wit is Hoofd Risk & Finance bij Pensioenfonds Detailhandel.

Van de fietskoeriers van de Noord-Brabantse bezorgdienst Groenbezorgen (die steeds meer ondernemers en winkeliers CO2-vrij bedienen) tot de digitale fotomodellen voor een inclusieve modewereld van Lalaland. Van duurzaam vegan leer tot de inzameling van gebruikte jeans door Jeans Centre. Op jijenwijbeleggen.nl ontdek je de mooiste verhalen over verantwoord beleggen en de retail.

Pensioen

A

Gaat het je duizelen bij de woorden 'dekkingsgraad' en 'AOW'? Houd dan ons Pensioen ABC in de gaten! In deze rubriek leggen we elke keer een andere pensioenterm uit. Deze keer: **Rendement.**

B

Omdat pensioensparen alleen onvoldoende oplevert, bouw je samen met je werkgever iedere maand aan een reserve voor later. Geld wordt door ons op een verantwoorde manier belegd in aandelen, leningen van overheden, bedrijven, vastgoed en hypotheek. Met als doel een zo hoog mogelijk rendement. Maar wat is dat?

C

Rendement is de winst die je op de beleggingen maakt, uitgedrukt in procenten.

Koop je voor 100 euro een aandeel en verkoop je het aandeel uiteindelijk voor 110 euro, dan is het rendement van jouw belegging 10 procent of 10 euro.

Heb je een hoog rendement behaald, dan betekent dit simpelweg dat je meer winst hebt gemaakt.

Mixed-use

Wonen, werken en winkelen in hetzelfde gebouw zijn in opkomst. Zo vind je in Heerlen bij aankomst op het station het multifunctionele Maankwartier. Je kunt hier wonen, winkelen, werken, overnachten en handig parkeren. In Utrecht werd vorig jaar House Modernes aan de Lange Viestraat geopend, waarin je zowel werkplekken als winkels vindt.

Eva vraagt zich af?

Op de winkelvloer stelt Eva Eikhout van BNNVARA de vragen die je zelf ook wel zou willen stellen. Volg 'Eva vraagt zich af?' op YouTube (Jij&Wij), Insta (@jijenwijmagazine), Facebook en jijenwijbeleggen.nl

jij&reacties

In onze mailbox en op de socials komen er regelmatig leuke reacties van onze interviewkandidaten en lezers voorbij. Kleine greep:

“Komt ‘Eva vraagt zich af?’ ook in Appingedam?”

“Eerlijk, ik zou gek worden als ik in de schoenen zou staan van Monique Klaare en dag en nacht een pieptoon zou horen, respect.”

“Die door Easytoys overgenomen masturbatiecursus van Chrisine le Duc, vond ik eerlijk gezegd wat tegenvallen. Hebben jullie ervaring met iets dergelijks voor mensen die er echt in willen opgaan?”

“Helemaal eens met Anne-Marieke van Dam: ‘een droom moet je nu naleven, niet pas na je pensioen’.”

“Hé wat goed, Jij&Wij magazine wordt voortaan verstuurd in een klimaatneutrale wikkel, die bij het GFT-afval kan!”

“Ik ben in Nijmegen geweest, n.a.v. het artikel in jullie blad, geen reet aan. Nee hoor, super dag gehad. Dank!”

“Je zou toch een kunstkop krijgen van werken in zo’n kunstwinkel, niks voor mij de hele dag dat geëmmer over iets wat je nichtje van drie kan maken.”

“Hallo, Els hier uit Djerba in Tunesië. Volgende week ben ik bij mijn dochter in Nederland, dan zou ik graag wat Jij&Wij's komen oppikken. Mag dat?”

Levenslange garantie

Eeuwige garantie: het bestaat. Neem bijvoorbeeld het Ice Nine jacket van Patagonia, die je levenslang kunt laten repareren. En zo zijn er meer. Sieradenwinkel Diamonds Factory biedt bijvoorbeeld levenslange garantie op haar sieraden, omdat ze gelooft in de kwaliteit. Hooijer's Ambachtelijke Schoenmakerij vraagt je om je schoenen niet weg te gooien als ze kapot zijn, maar ze bij hen te laten repareren en zo de levensduur te verlengen. Of wat dacht je van Do It Yourself? Dille & Kamille tipt de Japanse schoonheidsleer, waarin de sporen van een breuk - bijvoorbeeld in een beker of bord - juist bijdragen aan de schoonheid van het product.

Duurzame keuzes

Ruim een derde van de Nederlanders - 36 procent - laat de keuze voor een webshop afhangen van duurzaamheid. Ook bestelt 84 procent bewust, zodat er geen producten retour hoeven te worden gezonden. Dat blijkt uit de Thuiswinkel Duurzaamheid Monitor.

“Als ik een etentje geef, zoekt deze schat er de passende wijnen bij”

Soms is een klant niet alleen een sfeermaker of inspiratiebron, maar eerder een vriendin. Klant Hetty Hendriks (56) gaat elke week wel even langs bij Kristi Gansner (54) van wijnwinkel Wijn aan Zee in Zandvoort.

— Laura van Horik — Wijnand van T'ill

Kristi:

“Net als ik verdiept Hetty zich steeds meer in wijn. We komen elkaar daarom geregeld op proeverijen en in de winkel tegen. Ons contact is altijd goed. In de zomer hebben we het druk en zien we elkaar minder, maar in de winter drinken we regelmatig een glas wijn. Ook wil Hetty na een drukke dag nog wel eens bij ons neerstrijken op het terras, hartstikke gezellig. Wat ik daarnaast leuk vind, is dat ze blind op mijn advies vertrouwt.”

Hetty:

“Vanaf de opening anderhalf jaar geleden ben ik vaste klant. Kristi is gastvrij, staat altijd voor je klaar en denkt mee. Als ik een etentje geef, zoekt deze schat er de passende wijnen bij. Ze heeft veel kennis in huis en deelt dat graag. Je proeft de passie en merkt de tijd die ze daarin steekt. Buiten de winkeltijden organiseert ze ook wijnproeverijen en andere evenementen. Ik heb al veel van haar mogen leren.”

“Herinneringen maak je nu”

Stefan Queysen is van de stelling: Wat je doet, doe je vol overgave, anders maar niet. Zo begon hij bij defensie, 17 jaar oud, en zo werkt hij nu in de retail, bij van Duinkerken Sport & Kamperen in Nijkerk. “Mensen die pensioenplannen maken vind ik heel dapper, want dingen lopen toch altijd anders.”

✎ Laura van Horik 📷 Steven Snoep

STEFAN QUEYSEN (37)
WERKT BIJ VAN DUINKERKEN
SPORT & KAMPEREN IN NIJKERK.

Bij defensie had hij een toptijd. Niet alleen was zijn werk uitdagend, ook mocht hij een opleiding naar keuze volgen. Dat werd mbo-groot-handel. Iets waar hij meteen baat bij had toen hij eerder dan gedacht afscheid nam van defensie en de verkoop in ging. “Na een eerste baan bij een kantoorvakhandel, werkte ik achtereenvolgens een jaar bij Van Duinkerken, drie jaar als fulltime hockey-trainer, een blauwe maandag bij Sport2000 en weer terug bij Van Duinkerken.”

FAMILIEMAN

Stefan is een familieman. Als vader wil hij zijn bijna tweejarige dochter zien opgroeien. Daarom is hij minder gaan werken: 32,5 uur. Donderdag en vrijdag vrij. Op zaterdag vindt hij het heerlijk om in

de verkoop te staan. “Op doordeweekse dagen sta ik als chef op de vloer en doe ik daarnaast de inkoop van de sportafdeling. Juist die afwisseling van verkopen en buiten de deur inkopen, doen het voor mij.”

HOBBY

De sportbranche bevalt Stefan meer dan goed, omdat mensen geld aan hun hobby komen uitgeven. “Klanten komen hier niet omdat ze moeten, maar omdat ze graag willen. Of het nu een hardloper is die net begint, of een loper met ruime ervaring die ik kan prikkelen om toch eens een ander soort schoen te proberen: ik help ze allebei even graag.”

IN HET HIER EN NU

Stefan heeft zich nog nauwe-

lijks in zijn pensioen verdiept. Het enige wat hij weet, is dat hij zijn huis tegen die tijd wil hebben afbetaald. “Het geeft me zelfvertrouwen om te weten dat ik dan niet meer die maandelijkse lasten heb. Verder ben ik er eigenlijk niet mee bezig. Ik weet alleen dat ik het bij elke werkgever opgebouwde pensioen meeneem, dus vanuit defensie naar de groot- en detailhandel. Daarbij kijk ik altijd even, als ik van baan verander naar de consequenties voor mijn pensioen. Ook heb ik me voorgenomen na mijn veertigste meer van mijn pensioen te weten te komen. Hoewel... je leeft in het hier en nu. Waarom zou je dan wachten met leuke dingen doen? Herinneringen maak je nu, niet pas als je met pensioen bent. Daarom vind

ik mensen die pensioenplannen maken heel dapper, de dingen lopen namelijk toch altijd anders, wat kan er wel niet allemaal veranderen in dertig jaar?”

ACHTERGROND

Stefan woont in Nijkerk met zijn vrouw en dochter. Voor het overgrote deel wordt zijn vrije tijd bepaald door gezin en sport. Hij heeft 32 jaar gehockeyd, waarvan tien jaar op redelijk niveau. Vanwege de komst van zijn dochter is hij met hockey gestopt. Zijn nieuwe sportliefde is hardlopen. Wekelijks loopt hij zo'n 25 tot 30 kilometer.

“Waarom zou ik wachten met leuke dingen doen?”

**“Mijn pensioen
zal vast voldoende
zijn”**

“Ik kan me niet voorstellen dat ik niet meer naar mijn werk ga”

Hoe ouder ze wordt, hoe meer ze nadenkt over pensioen, maar het idee dat ze over vijf jaar thuis zit, is amper voor te stellen. Karin Gladdines werkt bij Interieur Paauwe in het Zeeuwse Zonnemaire. Al dertig jaar.

✎ Laura van Horik 📷 Steven Snoep

KARIN GLADDINES (61)
WERKT BIJ MEUBELWINKEL
INTERIEUR PAAUWE IN
ZONNEMAIRE.

Je moet Karin niet vragen om iets uit boeken te leren, vindt ze niks, ze heeft er geen geduld voor. Daarom gaat de Zeeuwse, nog voor het behalen van haar havo-diploma, op haar vijftiende aan de slag op de administratie van een landbouwbedrijf. In de avonden staat ze achter de bar in het café van haar vader. Na een jaar in Amerika als au-pair, vindt ze eenmaal terug in Nederland wederom een kantoorbaan. Daar wordt ze verliefd op haar eerste man. “Toen ik in verwachting was ben ik een tijdje met werken gestopt om bij mijn kind te zijn. Maar na drie jaar had ik echt behoefte om weer te gaan werken. Ik werd aangenomen op de receptie van Interieur Paauwe.”

OP KANTOOR

Na het overlijden van haar eerste man, krijgt Karin een baan op de administratie van Interieur Paauwe. “Mijn zoon was nog maar negen jaar toen zijn vader overleed. Door doordeweeks op kantoor te werken, was ik beter in staat om er in het weekend en de avonden voor hem te zijn. Bij de meubelwinkel is Karin inmiddels niet meer weg te denken. Tegenwoordig helpt ze klanten in de showroom. “De één komt een stoel brengen waar iets mee aan de hand is en de ander wil weten of het de moeite waard is om een meubelstuk opnieuw te stofferen. Het zijn de meest uiteenlopende vragen. Dat maakt het zo leuk.”

WERKEN IS NIET ERG

Hoe ouder ze wordt, hoe meer Karin nadenkt over pensioen. In haar vriendengroep ziet ze inmiddels mensen die hun pensioen naderen en zelfs aftellen naar de dag ‘dat ze niet meer hoeven’. “Ik weet dat ik bijna tweeënzestig ben, maar het idee dat ik over vijf jaar klaar zou zijn... ik kan me niet voorstellen dat ik niet meer naar mijn werk ga. Ik werk sinds mijn vijftiende en heb het nooit erg gevonden. Maar wat ik wel heel leuk zou vinden, zodra ik met pensioen ga, is om iets te doen voor oudere mensen.” Over haar pensioen zelf maakt Karin zich niet druk. Ze ziet wel wat ze krijgt. “Ik werk al heel lang, dus mijn pensioen zal vast voldoende zijn.”

ACHTERGROND

Karin woont samen met haar tweede man Theo in Steenberghe, Brabant. Haar zoon en zijn twee dochters zijn het huis uit. Sinds anderhalf jaar is Karin op woensdag vrij en werkt ze nog vier in plaats van vijf dagen.

“Laat mij maar doorwerken”

Boyd Zeekaf durft best te zeggen dat hij alles kan. Van marinier tot entertainer en van algemeen directeur tot verkoper: hij is van alle markten thuis. Sinds een half jaar is Boyd onderdeel van het team van lampenwinkel Hazewindus in Amsterdam.

≡ Laura van Horik 📷 Steven Snoep

BOYD ZEEKAF (50)
WERKT BIJ LAMPENWINKEL
HAZEWINDUS IN AMSTERDAM.

Op nog geen vijf minuten loopafstand van zijn werk woont Boyd in hartje Amsterdam. Bewust, want Boyd doet niet aan reizen naar zijn werk. Hij is er een voorstander van om het leven zo aangenaam mogelijk te maken. Je hebt het zelf voor het kiezen, vindt hij. Een instelling waardoor hij op zijn vijftiende al het ouderlijk huis verliet en naar Amerika vertrok. “Mijn moeder heeft me altijd gemotiveerd om dingen te doen die zij vroeger niet kon. Daarom ben ik op mijn vijftiende tweeënhalf jaar in Amerika gaan wonen. Dat was een geweldige ervaring. Ik heb vanaf dat moment alles in mijn leven gedaan met de wetenschap dat ik als ik oud ben, het niet meer kan doen.”

FAMILIEBEDRIJF

Boyd heeft in zijn leven niet veel banen gehad, maar het waren wel altijd familiebedrij-

ven. Dat vindt hij belangrijk. “Ik heb het idee dat ik bij een groot concern niet word gewaardeerd zoals ik gewaardeerd wil worden. Bij Hazewindus was ik meteen onderdeel van de familie. Ik voel me hier geen werknemer en er is geen dag dat ik naar mijn werk ga en denk: bah. Nooit. Anders ga ik ook niet, hoor. Dan zoek ik een andere baan, zoals ik altijd heb gedaan. Ik zet me overal honderd procent voor in, maar moet me wel kunnen ontwikkelen binnen een bedrijf en het leuk hebben.”

BRAINSTORMEN

Net als zijn vader, een architect, wil Boyd een fijne omgeving voor mensen creëren. “Zo’n omgeving zit ‘m niet in veel geld op de bank, maar in kleine dingen als verlichting. Mensen komen hier in de winkel met een plattegrond en ik mag met ze brainstormen

over hoe we hun huis aantrekkelijker kunnen maken. Vaak weten klanten wel wat ze leuk vinden, maar nog niet precies hoe ze moeten kijken naar het object. Ik help daar dan bij. Als je lampen op de juiste plek hangt, kan het effect adembenemend zijn.”

DOORWERKEN

Boyd peinst er niet over om te stoppen met werken tegen de tijd dat hij met pensioen mag. “Ik wil niet thuis met de benen omhoog zitten. Laat mij maar doorwerken, in ieder geval parttime.” Boyd weet dat hij pensioen opbouwt, maar toch hoopt hij het rond zijn zevenenzestigste zodanig voor elkaar te hebben dat hij dat geld niet nodig heeft. “Ik heb altijd mijn eigen boontjes gedopt, bewust geld gespaard en investeringen gedaan. Ik reken niet op mijn pensioen. Het enige wat naar mijn idee

vast staat als ik zevenenzestig ben, is dat ik een kans krijg om eventueel te stoppen met werken als ik dat zou willen. Maar ik weet nu al dat dat niet zal gebeuren. Ik denk dat ik dan juist een baan en regelmaat nodig heb.”

ACHTERGROND

Na een opleiding tot particuliere host was Boyd entertainer in hotels op Mallorca en Gran Canaria en runde daarna dertien jaar lang een eigen bedrijf in sales en marketing en verkooptrainingen. Voor Hazewindus was hij elf jaar algemeen directeur bij horecabedrijf Barney’s Detachment Company in Amsterdam.

A man with short brown hair and a light beard, wearing a light blue button-down shirt, stands in a modern interior. He is looking directly at the camera with a slight smile. His right arm is raised, and he is holding a small object. The background features several modern lamps, including a large white one with a gold ring and a smaller one with a purple shade. The lighting is warm and ambient.

**“Een lamp op
de juiste plek kan
adembenemend
zijn”**

Jij& een bijzonder verhaal

**“Weten dat
ik nooit
zal kunnen
wat een
ander kan,
blijft moeilijk”**

Het is 1985. In het ziekenhuis van Emmeloord worden Aaldert en Maarten ten Napel geboren. Tweelingbroers.

Maarten komt blakend van gezondheid ter wereld, Aaldert niet. Vanaf zijn geboorte kampt hij met een halfzijdige verlamming van zijn lichaam: hemiplegie.

≡ Laura van Horik 📷 Wijnand van Till

Volgens de artsen zijn Aalbert en Maarten een bijzondere tweeling. Het komt namelijk maar een op de zoveel miljoen keer voor, dat de ene helft van de tweeling met een veel grotere navelstreng wordt geboren (Maarten) en de andere helft daardoor tijdens de zwangerschap minder voedingsstoffen binnenkrijgt. Daarbij krijgt Aaldert tijdens de bevalling zuurstofgebrek en heeft hij bloedarmoede, waardoor zijn lichamelijke beperking ontstaat: hemiplegie. “Mijn rechterhelft functioneert niet zoals het zou moeten functioneren. Alle spieren aan de rechterkant doen het minder dan links, of het nu om mijn ogen, mond, armen of benen gaat.”

LINKS DOET AL HET WERK

Dit betekent niet dat Aaldert rechts helemaal niets kan, maar vooral de details lukken niet, vertelt hij. “Ik kan wel een doek oppakken met mijn rechterhand, maar een kopje of

suikerklontje lukt dan bijvoorbeeld weer niet. Lopen doe ik met mijn linkervoet normaal, maar rechts loop ik op mijn voorvoet. Mijn linkerkant werkt eigenlijk gewoon honderd procent en moet daardoor al het werk doen, terwijl mijn rechterkant maar vijftientig tot dertig procent uitvoert. Mijn zintuigen doen het overigens wel volledig, maar ook daarvoor geldt dat de aansturing van de spieren niet werkt. Als ik ga slapen, sluit ik bijvoorbeeld eerst mijn linkeroog en dan pas gaat mijn rechteroog mee. Andersom werkt het niet.”

FRICTIE

Dat zijn broer wél alles kan, zorgt in zijn jeugd voor frictie. Daar is Aaldert eerlijk in. Alles wat zijn broer aanraakt, is goud. “Als je ziet dat je tweelingbroer geen beperking heeft, veroorzaakt dat gevoelens van jaloezie. Waarom hij wel en ik niet? Ik moest bijvoorbeeld drie kwartier verderop naar school, terwijl hij maar twee minuten naar zijn school hoefde te lopen.” De band met Maarten is nu goed, maar het verschil tussen de twee is en blijft groot. “Ik wist altijd dat ik dichtbij was en tegelijkertijd mijlenver weg. Wetende dat ik nooit zal kunnen wat mijn broer of een ander kan, blijft moeilijk. Maar nu we niet meer onder een dak wonen, hebben we meer onze eigen levens, en dat vind ik wel weer mooi.”

OPLEIDING

Door zijn beperking ontwikkelt Aaldert een vechtersmentaliteit. Hij weigert op te

Links op de foto Aaldert en rechts Maarten.

Door zijn beperking ontwikkelt Aaldert een vechtersmentaliteit, hij weigert op te geven.

geven. Doorgaan en niet achteromkijken, dat is volgens hem dé manier om met zijn lichamelijke beperking te leren leven. “Ik had geen rolmodel, of mensen om me heen die hetzelfde mankeerden. Ik moest veel zelf uitzoeken, waardoor ik een soort overlevingstechniek heb ontwikkeld. Daar ben ik, al zeg ik het zelf, heel goed in geworden.” Een instelling die ervoor zorgt dat hij, ondanks alle stigma’s rondom mensen met een beperking, zijn opleiding Detailhandel niveau vier afrondt. Daar is hij trots op. Vervolgens begint Aaldert aan de opleiding Sociaal

Helaas moest ik na een maand of drie met de opleiding stoppen. Ik kreeg in een evaluatiegesprek te horen dat ik niet goed genoeg was en van de opleiding af moest. Heel jammer, want ik had werken met mensen met een verstandelijke beperking en de detailhandel graag met elkaar gecombineerd. Dat was mijn ideaalplaatje.”

DETAILHANDEL

Aaldert besluit alsnog voor de detailhandel te kiezen. Het begon met een stage bij het Bristol-filiaal in Emmeloord, nu

later kwam ik vervolgens weer met Rena, de filiaalmanager van Bristol Emmeloord, in contact. Zij kende me nog van mijn stage en nam me direct aan, zonder poespas van sollicitatiebrieven en ongemakkelijke gesprekken. Ik was meteen welkom. Daar ben ik haar nog steeds heel dankbaar voor.”

HECHT TEAM

Inmiddels werkt Aaldert alweer dertien jaar als verkoopmedewerker bij dezelfde Bristol. Eenentwintig uur per week, in principe. “Op dit moment sta ik vooral achter de kassa. Ik help klanten bij het afrekenen, pak containers uit, label producten en zorg ervoor dat alles netjes blijft. Ik vind vooral het contact met de klanten leuk, zeg ook altijd even gedag.”

Aaldert heeft liever niet dat ze op de werkvloer rekening houden met zijn beperking. “Behandel mij als ieder ander, dat doen mijn werkgever en collega’s gelukkig ook. We hebben een hecht team en ik kan het goed met iedereen vinden. Dat contact ervaar ik als zeer positief. Ik ga vrolijk naar mijn werk en keer nog altijd vrolijk terug.”

Agogisch Werk (SAW), de opvolger van Sociaal Pedagogisch Werk (SPW). “Ik heb het contact met verstandelijk beperkte mensen altijd leuk gevonden en wilde graag met deze mensen werken.

vijftien jaar geleden. Via een bemiddelingsbureau komt de textiel prijsvechter twee jaar na zijn stage opnieuw op zijn pad. “Al tijdens mijn stage kreeg ik een goede indruk van de winkel. Twee jaar

ACHTERGROND

Aaldert werkt 21 uur bij Bristol in Emmeloord. Over deze uren bouwt hij pensioen op. Elke maand leggen Aaldert en zijn werkgever geld in bij Pensioenfonds Detailhandel samen met ruim 300.000 retailmedewerkers.

Shoppen in Zutphen

Je kunt in Zutphen niet alleen heerlijk eten en drinken, de stad aan de IJssel barst ook van de bijzondere boetiekjes en speciaalzaken. Nooit geweest? Doen.

Laura van Horik

1 RADIJS

Radijs is een conceptstore annex atelier, waar het gelijknamige kledinglabel live door ontwerper Esther Maria van Deijzen wordt gemaakt en verkocht. Naast haar eigen werk zijn ook designs van Nederlandse en Scandinavische collega's te zien. Denk aan merken als Numph of Minus en het vegan sneakermerk VEJA.

Laarstraat 20

2 GELUKSVOGELS

Dol op de natuur en/of vogels? Dan loop je fluitend Geluksvogels binnen. Het assortiment in deze 'avonturenwinkel' biedt namelijk alles voor een stevige wandel- of fietstocht, waarbij je meer wilt zien en ontdekken dan de gemiddelde stadsslenteraar. Voorradig zijn handige gidsjes zoals de Virtuoze Vogelzang Gids en heel specifieke informatie zoals over de Gedeukte Gouden Tor. Daarnaast beschikt de winkel over een indrukwekkende collectie verrekijkers en wildcamera's.

Schupstoel 5

3 LIVING AND GIVING

Als er iets fijn is: is dat het gevoel van thuiskomen. Woonwinkel Living and Giving wil je dat geven.

Korte Hofstraat 1A

1 STILLEVEN

Talita: "Stilleven vind ik één van de mooiste winkels waar ik ben geweest, en je vindt deze ook nog eens 'gewoon' in Zutphen. Je kunt er de mooiste duurzame kleding van hoge kwaliteit, prachtige keramiek, zorgvuldige geselecteerde sieraden en woonaccessoires kopen. De winkel zelf is fantastisch en de eigenaar is een heel fijne vrouw met hart voor haar zaak."

Houtmarkt 73

TIP
VAN LOCAL

5 GAIA

Talita: "In Zutphen heb je één van de weinige kledingbibliotheken die Nederland rijk is: Kledingbieb GAIA. Hier kun je vintage kleding en kleding van duurzame merken huren. Zo heb je altijd iets nieuws in je kast zonder echt iets nieuws te hoeven kopen. Gewoon lenen!"

Laarstraat 53

6 DE PELIKAAN

Bij de Pelikaan maak je een reis door de tijd en beland je in een winkel van voor de industriële revolutie. Achter in de zaak vind je de schenkerij, waar je koffie en thee uit de winkel kunt proeven en/of een presentje in de cadeaushop koopt.

Pelikaanstraat 9

7 SU&JILL

Ben je in verwachting? Kersverse ouders? Of houd je gewoon van duurzame en handgemaakte producten in cleane Scandinavische stijl? Check Su&Jill. Niet alleen je kind, maar ook jij steelt de show met merken als Humble Brush, Maed for Mini en CarlijnQ.

Sprongstraat 9

TIP
VAN LOCAL

TIPS VAN EEN LOCAL: TALITA KALLOE

Talita Kalloe (35) is sustainable storyteller en eigenaar van soulstores.com. Een online platform waarop je inspiratie vindt om bewust te kopen en duurzaam te leven. Talita verhuisde in december 2020 met haar gezin naar Zutphen. Daarmee keerde ze - na een verblijf van tien jaar in Utrecht - terug naar de stad die ze goed kent uit haar jeugd. De journalist groeide op in de buurt van Zutphen.

“Ons brein vindt harmonische vervorming heel fijn”

In tegenstelling tot veel andere winkels was de verkoop voor Hi-Fi Klubben in corona-tijd booming. Sterker nog: 2021 was voor het bedrijf zelfs het beste jaar ooit. Joey den Herder (33), lid van het Hi-Fi Klubben-team Alkmaar en wandelend audio-fenomeen, neemt ons mee in de wondere wereld van geluid.

✎ Laura van Horik 📷 Wijnand van Till

Joey staat vandaag in de winkel met collega Lars. Terwijl de laatste een telefoontje afhandelt, baant de eerste zich een weg door de winkel. Hij begint meteen te vertellen. “We hebben hier voornamelijk stereoapparatuur, zoals luidsprekers, versterkers, platenspelers, draadloze speakers, hoofdtelefoons maar ook tv. Dan heb je eigenlijk meteen het hele

pakket”, zegt hij. “Deze producten testen we regelmatig in de winkel. Daar is vooral in de zomermaanden tijd genoeg voor. Er is een term in de audiowereld: ‘vrouwen bloot, handel dood’. Op het moment dat het mooi weer is, zien we de hoeveelheid klanten dalen. Vanaf september krijgen we weer meer bezoekers, met een piek in november en december.”

Joey is van jongs af aan muziek- en film liefhebber. Door een vriend raakte hij geïnteresseerd in audioapparatuur, en was meteen verkocht.

“Online kun je een hoop lezen, maar je moet het toch zelf horen om een mening te kunnen vormen”

VERKOPEN

Joey vindt het prettig om de tijd te nemen voor klanten. Dat moet ook wel, want de meeste mensen zijn niet zomaar weer de deur uit. “Ik ben vaak toch wel een half uur tot een uur met een klant bezig. Het is tenslotte echt een kwestie van doorvragen om uiteindelijk een passend advies te kunnen geven. Verkopen heb ik overigens wel moeten leren. Toen ik net het vak in rolde, was ik nog niet zo’n adviseur. Daar ben ik door verkooptrainingen vanuit Hi-Fi Klubbens steeds beter in geworden. Zo ontdekte ik dat het eigenlijk niet uitmaakt of je nu een versterker of brood verkoopt: je moet er gewoon achter zien te komen waar de klant behoefte aan heeft. Dat onderzoekende stukje van verkopen, vind ik overigens nog altijd het leukste onderdeel van mijn werk.”

GELUID

Zelf is hij van jongs af aan een muziek- en film liefhebber. Door een vriend raakte hij geïnteresseerd in audioapparatuur, en was meteen verkocht. Inmiddels beschikt hij over een behoorlijke muziekcollectie en investeert hij eens in de zoveel tijd in een nieuwe speaker. Tien jaar zit hij alweer in het vak, waarvan vijfenhalf bij Hi-Fi Klubbens. “Geluid kan ontzettend veel toevoegen aan bijvoorbeeld een serie of film. Sterker nog: bij een film komt zestig procent van de ervaring door geluid, niet door het beeld. Vaak gaan mensen voor een goed scherm en is het geluid dan secundair, maar ik draai het graag om.”

KWESTIE VAN SMAAK

Om klanten de optimale beleving te kunnen bieden, staan in de winkel overal stoelen. Dat geeft ze de gelegenheid om op hun gemak te luisteren naar wat ze aanspreekt, vertelt Joey. “We vinden het belangrijk dat mensen hier ‘dat stukje ervaring’ meekrijgen. Online kun je een hoop lezen, maar je moet het toch zelf horen om een mening

te kunnen vormen. Ik vergelijk het altijd met ijs: iemand anders kan vanille-ijs heel lekker vinden, maar als je zelf van aardbei houdt... Eigenlijk zijn alle producten hier een kwestie van smaak, en het is aan ons de taak om uit te vinden wat de smaak van de klant is. Vaak zien we dat snel genoeg. Zo niet, dan gaan we ook wel eens bij mensen thuis langs om de situatie te bekijken. Het advies moet tenslotte ook matchen met de ruimte. Als je in een kast van een huis woont maar voor een kleine speaker gaat, werkt dat natuurlijk niet.”

GROTE SPEAKERS

Size matters, als we Joey mogen geloven. Hij blijft even stilstaan en wijst naar een stel grote speakers die op de vloer naast elkaar staan opgesteld. “Geluid is niets anders dan de verplaatsing van lucht. Een grote speaker verplaatst meer lucht, dus hoor je meer geluid. Ergens in de jaren negentig ging men van de grote speakers af en werd langzamerhand steeds meer gekozen voor kleine formaten, maar veel mensen zijn hier nu weer op uitgekeken en willen iets moois. Voor sommigen is zo’n grote speaker ouderwets, wij noemen het graag traditioneel. Het grote verschil met vroeger is wel dat de afwerking en kleurstelling nu een stuk smaakvoller zijn geworden. En als klanten het verschil met een kleine speaker horen, zijn ze vaak snel om.”

PLATENSPELERS

De audio-specialist loopt naar een plek rechts achter in de winkel, waar je de platenspelers vindt. Die zijn sinds een jaar of acht weer helemaal hip, weet hij. “De vraag naar cd-spelers is behoorlijk afgezwakt, maar dat geldt niet voor platenspelers. Voor elke verkochte cd-speler verkopen we ongeveer twintig platenspelers. Ik heb zelfs het idee dat de piek nog niet is geweest.” Zelf is hij meer een streamingman, maar hij geeft toe dat platen wél heel mooi klinken op

een pick-up. “De naald die de plaat aanraakt, heeft een bepaalde charme, emotie. Dit geeft ook harmonische vervorming, wat ons brein heel fijn vindt. Hierdoor heb je, ten opzichte van een cd, minder snel de neiging om het geluid zachter te zetten.”

BIOSCOOP

Bij Hi-Fi Klubbens in Alkmaar is de ‘bioscoop-ruimte’ een apart vertrek in de winkel. Je vindt er een tv-scherm met daartegenover een zitgedeelte voor de klant. “Naast een standaard 5.1 systeem, hebben we hier ook speakers in het plafond. Dit heet Dolby Atmos en is redelijk nieuw, bestaat nu denk ik een paar jaar. De meeste bioscopen gebruiken dit ook in de zalen. Heel gaaf, want met deze speakers hoor je de vliegtuigen echt rakelings over je heen vliegen. Je wordt op die manier veel meer de film ingezogen. Ook deze ruimte is weer een stukje beleving voor onze klanten. Soms denken ze dat wat ze thuis hebben prima is, maar dan komen ze hier luisteren en staan ze er ineens compleet anders in. Mooi is dat.”

ACHTERGROND

Als je bij een hifi-zaak werkt, bouw je automatisch pensioen op bij Pensioenfonds Detailhandel. Net als andere medewerkers in de non-foodretail, die bijvoorbeeld werken bij juweliers, drogisterijen, marktkramen, tuincentra, doe-het-zelfzaken, slijters, bloemisterijen, modewinkels, opticiens, woon-, sport- en schoenenzaken en natuurlijk alle onlineshops. Dat doe je door maandelijks een percentage van je brutosalaris opzij te zetten (gebeurt automatisch). Ook je werkgever legt een deel in. Check hoeveel je tot nu toe hebt opgebouwd via mijnpensioenoverzicht.nl.

“Ik wilde geen standaard sneakerstore”

≡ Kees Beudeker 📷 Lize Kraan

NON PRIME (46), IS EIGENAAR VAN PRIME, VINTAGE SNEAKER & CONSIGNMENT STORE UTRECHT.

Volgens Non Prime (46), oprichter van de vintage sneaker & consignment store Prime in Utrecht, hebben kinderen die in zijn zaak komen, vaak geen idee waar de naam ‘Jordan’ voor staat. Dat het veel verder gaat dan een Nike schoen en afkomstig is van Michael Jordan, basketballegende uit de jaren ’80 en ’90, is een eyeopener. “Klanten bewustmaken waar iets vandaan komt, vind ik belangrijk.”

Met de relaxte hiphop van Burna Boy op de achtergrond, kun je je nauwelijks meer voorstellen, dat deze winkel elf jaar geleden een apotheek was. Het enige wat er nu nog aan die tijd herinnert zijn de tot aan het plafond reikende groene medicijnkasten. In plaats van hoestsiroop en aspirines zijn ze nu gevuld met rijen vintage modellen van Nike en een paar plukjes Adidas en Puma. Op de bovenste planken staat de collectie BE@RBRICKs (Japanse kunststof designer beren) die Non verzamelt.

Non: “Vanaf mijn elfde ben ik met Nike sneakers bezig, toen zag ik Michael Jordan voor het eerst basketballen op

televisie. Onvoorstelbaar goed. Zelfs zijn kleding was tof. Veel van de huidige Nike sneakers, zoals de Air Max en de Dunks, zijn toen, in de jaren ’80 en ’90 al ontwikkeld.”

“Via de Amerikaanse vader van een teamgenoot bij het basketbal, wist ik met financiële hulp van mijn ouders, met forse kortingen basketbalschoenen in te kopen. Van de winst kocht ik weer nieuwe. Regelmatig ging ik daarvoor naar de Verenigde Staten en later naar Azië. De releases zijn daar weer net anders dan in Europa of de VS.”

“Wat ik wilde was een andere winkel dan de standaard sneakerstore. Daarom is er bijna niets veranderd aan het interieur van de oude apotheek. Ik vind het daarnaast belangrijk om klanten bewust te maken van de herkomst van dingen. Om die reden zie je op de televisiebeeldschermen van die oude reclamespotjes draaien. Kinderen weten namelijk vaak van niks. Die denken dat Jordan alleen een schoen is. Geloven niet dat de naam van vroeger komt en in 1987 al bestond, dankzij de legendarische basketballer Michael Jordan.”

“Het was helemaal niet de bedoeling dat ik uiteindelijk de winkel zou gaan runnen, Ik zou alleen investeren, maar omdat ik destijds werd ontslagen bij KPN, had ik in één keer ruimte en spaargeld over om het toch zelf te gaan doen.”

“Wij willen in deze winkel niet push verkopen of een klant overtuigen, de producten moeten het doen. Wat leuk is om te zien, zijn de oudere doelgroepen die graag komen, zoals de veertig en vijftig plussers. Staan ze met zo’n Air Max 1 in de hand en zeggen: ‘Jeugdsentiment, ik kon ze toen niet kopen, nu wel’. Ook zo’n feitje: sneakers waren toen zij jong waren, in het guldentijdperk, veel duurder dan nu, 320 en 360 gulden was vrij normaal.”

PENSIOENWEETJE

Pensioen is een arbeidsvoorwaarde. Elke maand leggen jij en je werkgever geld in dat slim wordt belegd. Zo bouw je samen aan een inkomen voor later.

“Wij willen in de winkel niet push verkopen”

**“Klanten die
komen en gaan is
nooit saai”**

“Als je een bril koopt, is het belangrijk dat het een leuke ervaring is”

LONNIE VAESSEN (33), SHOPMANAGER EN OPTICIEN BIJ ACE & TATE MAASTRICHT.

Goed zicht, een comfortabele manier van kijken en een bril die bij je persoonlijkheid past. **Lonnie Vaessen, shopmanager en opticien van Ace & Tate Maastricht, weet wat ze voor haar klanten wil betekenen. In haar winkel onderga je een andere beleving dan je misschien bij een opticien verwacht.**

Wie van een afstandje komt aanlopen over de Wycker Brugstraat in Maastricht en probeert te taxeren welk soort zaak erachter het fraaie hoekpand schuilgaat (opgetrokken in sobere Amsterdamse School architectuur) denkt in eerste instantie misschien aan een boutique met designerkleding uit Parijs en Kopenhagen, een kunstgalerie of een plek waar filterkoffie en vegan smoothies worden geserveerd. Pas van vrij dichtbij ontdek je dat er brillen worden verkocht en dan nog twijfel je.

Lonnie: “Ik vind Ace & Tate winkels bijzonder aantrekkelijk en mooi, omdat ze qua uitstraling heel clean zijn en je een andere beleving krijgt dan bij een gemiddelde opticien. Het is er minder klinisch. Interessant is bovendien dat Ace & Tate binnen het strakke merkdesign ruimte laat aan een lokale invulling en creativiteit. Zo is bij deze vestiging de Utrechtse kunstenaar en illustrator Gino Bud Hoiting betrokken. Hij heeft muurschilderingen gemaakt met iconische aspecten van de stad. Zoals ‘Uitzicht over de Maas’, waarop je onder meer de zon ziet onder gaan bij de St. Servaasbrug. Supermooi.”

“Als je een bril koopt, is het belangrijk dat het vooral een leuke ervaring is en je niet het gevoel krijgt, dat je primair een hulpmiddel aanschaft. Eerlijk gezegd, liever andersom. Een bril is een toevoeging op je

outfit en moet passen bij verschillende kledingstijlen. Om die reden zijn wij bij een klant altijd op zoek naar het verhaal achter het verhaal. Zodat de bril een versterking van iemands persoonlijkheid wordt, naast dat het lekker kijkt en comfortabel zit.”

“Bij Ace & Tate worden de brillen heel overzichtelijk op maat tentoongesteld. Zo zijn er secties met smaller/klein, medium/groot, extra groot. Een klant ziet meteen of een bril zal passen. Dat vergemakkelijkt het zoeken, zonder dat je wordt afgeleid door alle monturen die we in huis hebben en je niet weet waar je naar moet kijken.”

“Ik ben een jaar geleden als opticien afgestudeerd en doorgegroeid tot shopmanager. Daarvoor was ik anderhalf jaar retail assistent. Nog steeds vind ik het bijzonder om mensen echt blij de deur uit te zien gaan. Dat miste ik aan mijn vorige baan. Na mijn master in communicatie heb ik als expat op een marketingafdeling in Stockholm gewerkt. Dat beviel mij minder goed, ik werk liever in een open omgeving met klanten die komen en gaan. Dat is nooit saai. We zijn bovendien met een heel brede groep mensen, waarin iedereen zich thuis voelt.”

PENSIOENWEETJE

De hoogte van je pensioen is vooral afhankelijk van je loon en het aantal jaren dat je pensioen opbouwt. Je vindt dit bedrag op je Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Deze krijg je eens per jaar toegestuurd. Op mijnpensioenoverzicht.nl zie je hoeveel pensioen je nu in totaal hebt opgebouwd. Dus ook het pensioen dat je hebt opgebouwd bij vorige pensioenfondsen of pensioenverzekeraars.

“Nog steeds vind ik kleding maken het mooiste vak wat er bestaat”

MARIAN WESTHOF (52), VERKOOPADVISEUR BIJ VAN DER LEE STOFFEN HILVERSUM.

Omdat Marian Westhof altijd in het zwart gekleed gaat, twijfelen klanten weleens: ben je gothic of weduwe? Maar het ligt anders. De verkoopadviseur bij Van der Lee Stoffen maakt al haar kleding zelf en als vakvrouw weet ze dat de belijningen van haar ontwerpen beter tot hun recht komen in het zwart: “Gekleurde stoffen leiden je ogen te veel af.”

Wat Sjakies Chocoladefabriek is voor liefhebbers van chocola, moet Van der Lee stoffen zijn voor mensen die ervan houden om hun eigen kleding te maken. In een ruim opgezette grote winkel, wandel je langs stoffen en voor je het weet ben je verdwaald tussen de stellingen en rekken met rollen stof in alle kleuren van de regenboog.

Marian: “Wij begrijpen wat mensen zoeken, maar kennen ook de eigenschappen van stoffen, omdat we allemaal onze eigen kleding maken. Door ons laagdrempelige assortiment zijn we voor een brede doelgroep toegankelijk. Met name in coronatijd hebben we gezien dat dat zijn vruchten afwerpt. Door het twee jaar thuiswerken, zijn toen steeds meer jonge mensen begonnen met het zelf maken van kleren. En hoewel dat nu wat afvlakt, hebben veel van hen ontdekt hoe makkelijk je met je eigen creaties het verschil kunt maken en hoeveel voldoening het geeft om het helemaal zelf te doen. Eerlijk gezegd, maakt dat mijn werk ook zo leuk. Als coupeur en stoffenkenner mag ik telkens beetje van mijn ervaring doorgeven.”

“Bij ons thuis stond vroeger altijd een naaimachine op tafel. Mijn moeder was coupeur. Ik wist daardoor al vrij jong, dit is het. Nog steeds vind ik kleding maken het mooiste werk wat er bestaat. Het heeft iets magisch doordat je van een recht stuk stof, en een patroon op een recht stuk papier, met spelden, schaar en een naaimachine iets maakt wat strak om je lichaam past.”

“Onze klanten willen we deskundig helpen in een losse en gemoedelijke sfeer. Dat doen we door goed te luisteren en te vragen, zodat we echt begrijpen wat ze willen maken. Toch is er veel veranderd in de vijftien jaar tijd dat ik nu bij Van der Lee Stoffen werk. Door internet is er meer informatie beschikbaar. Hierdoor raken mensen sneller geïnspireerd om zowel kleding als aankleding voor hun huis te creëren. Klanten komen nu zelf met leuke ideeën, die ze bijvoorbeeld op Pinterest of YouTube hebben gevonden. Dat maakt het voor ons nog uitdagender en leuk.”

PENSIOENWEETJE

Je pensioen bij Pensioenfonds Detailhandel is een aanvulling op de AOW, het pensioen dat je van de overheid krijgt vanaf je AOW-leeftijd. Kijk voor de bedragen en de ingangsdatum op svb.nl/aow. Bij Pensioenfonds Detailhandel bouw je ouderdomspensioen op, een aanvulling op je AOW.

**“Ik mag telkens
beetjes van mijn
ervaring
doorgeven”**

**“Ik ben fan
geworden door
de boekjes die ik
voorlas aan de
kinderen”**

“Er zijn maar weinig mensen die niet meteen op de foto willen met de XXL-lamp van nijntje”

CORRIE GULIJ-NEUTEBOOM (52), VERKOOPMEDEWERKER BIJ DE WINKEL VAN NIJNTJE IN LEIDSCHENDAM.

Zou nijntje van Dick Bruna, of Miffy, zoals ze in de rest van de wereld heet, net zo beroemd zijn in het buitenland als tulpen en Amsterdam? Volgens Corrie Gulij-Neuteboom (46), verkoopmedewerker van nijntje in Leidschendam, heeft het er alle schijn van. Niet alleen is het tekenfiguurtje razend populair bij Nederlanders, ook toeristen en expats komen er graag op af.

Dick Bruna was meer dan alleen de tekenaar van het beroemdste konijntje van de wereld en alle andere figuren die terechtkwamen in de boekjes die zo herkenbaar zijn aan het vierkante formaat en het stevig witte papier. De boekjes moesten bijvoorbeeld goed in kinderknustjes passen. Over alle aspecten van de leeservaring, dacht Dick Bruna grondig na. In dezelfde geest is de winkel van nijntje ontstaan. De zaak bevindt zich in The Mall of the Netherlands, het grootste overdekte winkelcentrum van Europa, en wie er binnenstapt, komt voor zijn gevoel, in de wereld van Dick Bruna's nijntje terecht.

Corrie: “De winkel lijkt veel groter dan hij werkelijk is. Je ziet meteen alles staan doordat alles open is. Dat vinden klanten mooi. Mensen staan soms met open mond het plafond te bewonderen, waar nijntje-nachtlampjes in de vorm van een wolkenhemel hangen. Als je binnenkomt, begint de beleving eigenlijk al, met de entree die wordt gevormd door de oren van nijntje, getekend van plafond tot vloer. Toch is de kijkcijfer hit de XXL-lamp van nijntje. Er zijn maar weinig klanten die er niet direct mee op de foto willen en het op hun socials delen. Mensen komen hier echt voor een dagje uit. Niet alleen voor onze winkel, maar voor de totale beleving van The

Mall of the Netherlands. Je hebt hier namelijk zoveel meer te zien en als het mooi weer is, kun je lunchen in een van de restaurantjes langs het water.”

“Wat wij verkopen in de winkel is heel divers. Zo hebben we nijntje-knuffels in alle soorten en maten, maar ook rammelaars, rompertjes, pyjama's, stroopwafelblikken, snoepjes, onderzetters, puzzels, kerstversiering, boeken en houten speelgoed. Afgelopen zomer hebben we zelfs een meet & greet met nijntje georganiseerd, omdat ze 67 jaar is geworden. Daar kwamen heel veel verschillende mensen op af. Sowieso trekt deze winkel een divers publiek. Van expats die rondom Leidschendam wonen en iets voor hun familie in het buitenland kopen, tot mensen die in de buurt op vakantie zijn en de Mall een bezoekje waard vinden. Dat maakt het superleuk om er te werken.”

“Ik heb nijntje niet van huis uit meegekregen, maar ik ben fan geworden door de boekjes die ik voorlas aan mijn twee kinderen. Ook zij, 18 en 20 jaar, zijn er nog steeds verzot op en vragen mij regelmatig welke leuke dingen erbij zijn gekomen. Zelf ben ik op mijn vijftiende als zaterdaghulp in de retail begonnen en stond vanaf mijn negentiende in vestigingen van speelgoedketen Bart Smit. Maar werken bij de winkel van nijntje is wel heel bijzonder.”

PENSIOENWEETJE

Omdat alleen sparen voor je pensioen minder oplevert, wordt je geld, net als dat van ruim 300.000 andere werknemers uit de retail, belegd. In totaal omvatte onze beleggingsportefeuille op peildatum december 2021 zo'n 32 miljard euro. De beleggingen spreiden we heel bewust in een mix van: obligaties, aandelen, vastgoed en hypotheek.

“We zijn hier dichter bij de evenaar; dat merk je”

Waarom verhuis je naar een plek in het buitenland waar je zegge en schrijve één keer bent geweest? Sterker nog: het huis dat je koopt komt van Marktplaats. De familie De Vries uit Veendam deed het. Welkom in Kroatië.

≡ Kees Beudeker 📍 Predrag Uskoković

Geert wordt in 2003 getroffen door een herseninfarct. Achteraf gezien had hij beter moeten weten, want het zit in de familie. Een jaar geleden is hij samen met zijn vrouw Kina naar Kroatië geëmigreerd.

Je fantasie slaat op hol van het bericht dat Geert de Vries (67) met de redactie van Jij&Wij deelde. Na 42 jaar op hetzelfde adres in Veendam, is hij een jaar geleden met zijn vrouw Kina verhuisd naar de stad Daruvar, in het oosten van Kroatië, op 60 kilometer van de grens met Hongarije. Een plek die bekendstaat om haar eindeloze vlaktes, wijnbouw en heetwaterbronnen. Al in de Griekse oudheid en de Romeinse tijd wordt erover geschreven: de baden voor genezing. Toch vraag je je af: wat beweegt deze twee mensen om hiernaartoe te verhuizen? Waarom deze uithoek op de Balkan? Terwijl de Kroatische kust met de stad Dubrovnik, die als decor diende in de Netflixserie Game of Thrones, misschien een veel meer voor de hand liggende optie was geweest.

DRUKTE IN ZUID-EUROPA

Het begin van een antwoord, geeft Geert onder het afdakje van hun nieuwe huis. Een verhaal dat begint in Alicante, Zuid-Spanje, waar het stel drie jaar geleden aan een vierweekse ontdekkingsreis door Zuid-Europa begint. Doel: de ideale woonplek vinden. Door het aangename klimaat, de gunstige

“De komende jaren willen we genieten met ons tweetjes”

ligging dichtbij een vliegveld, lijkt Alicante heel geschikt. Maar al snel komen Geert en Kina erachter hoe druk de Spaanse kust is geworden. Na een paar dagen gaan ze via Toledo, dwars door het Spaanse binnenland naar het zuidelijkste puntje van de Portugese Algarve. Ook daar vinden ze niet wat ze zoeken. Geert: “Pas in het noorden van Portugal hadden we zoiets van: hier willen we wel wonen. Maar aan de woningen die we hebben gezien, moest veel te veel gebeuren. Werk waar wij na alles wat we hebben meegemaakt niet meer op zitten te wachten. De komende jaren willen we genieten met ons tweetjes.”

VERLAMD

Onder de douche, wordt Geert in 2003 getroffen door een herseninfarct. Achteraf gezien had hij beter moeten weten, want het zit in de familie: vernauwing van de bloedvaten. Zijn vader stierf op zijn 62ste aan deze stoornis en drie van zijn broers overleden 59, 61 en 69 jaar oud. Geert raakt verlamd aan het rechterdeel van zijn lichaam en moet opnieuw leren praten. Door een intensieve therapie begint hij na drie jaar langzaam te herstellen en lossen de verlamingsverschijnselen stapsgewijs op. “Ook met de rest is het goed gekomen,” glimlacht Geert. “Zo kan ik weer autorijden en lezen. Alleen concentreren blijft een probleem en tijdens lange gesprekken vind ik het lastig om op bepaalde woorden te komen. Maar wie me nu ziet en niet weet wat er is gebeurd, kan nauwelijks geloven dat ik nooit meer heb mogen werken, terwijl ik een mooie baan had als bedrijfsleider in een winkel voor sanitair. Na mijn herseninfarct heb ik mijn plezier moeten halen uit klusjes voor oudere mensen in de buurt, zoals belastingformulieren invullen en bellen met instanties.”

VOORMALIG SKIGEBIED

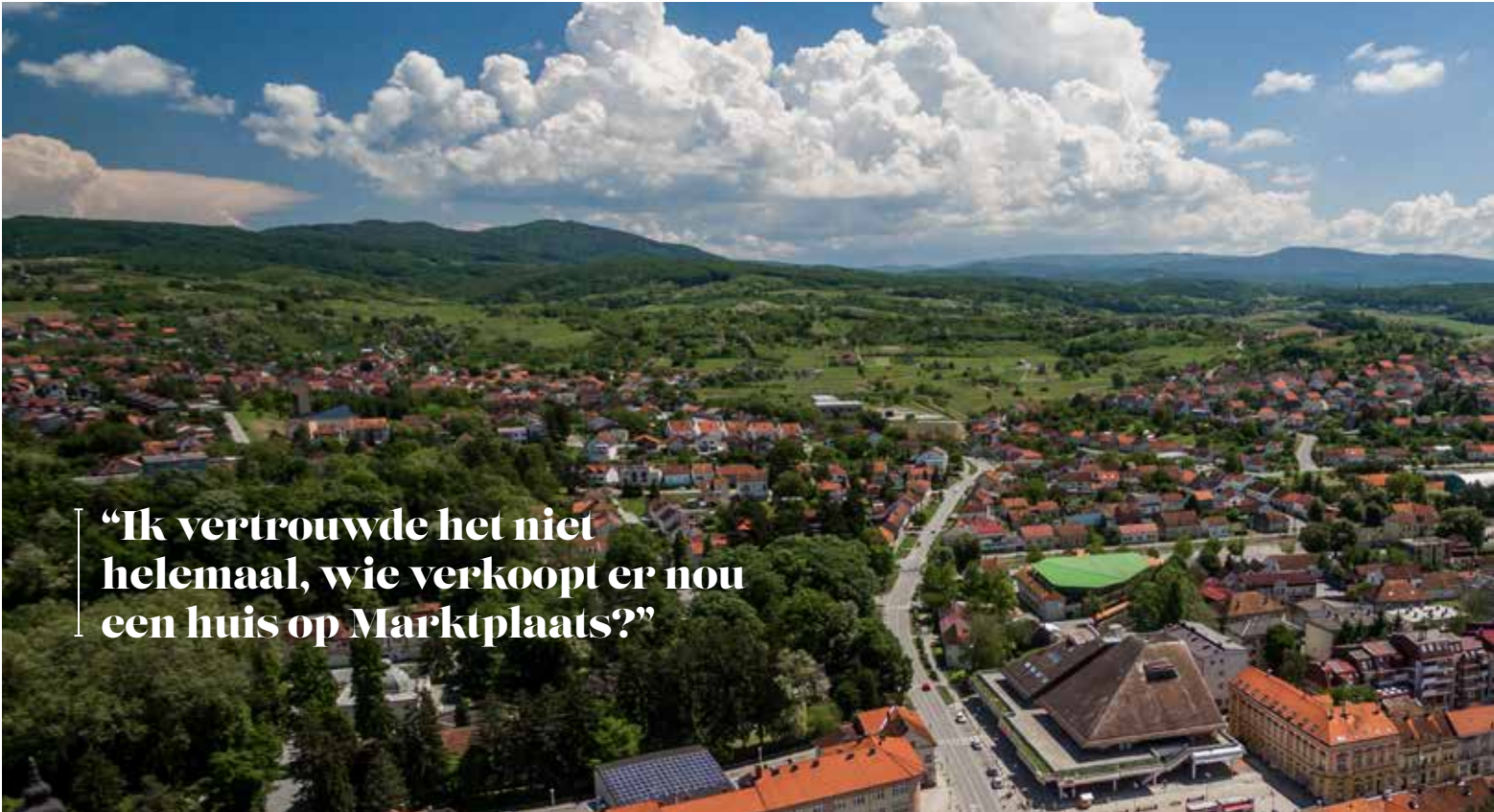
Voor de bouw van het nieuwe huis van de familie De Vries, aan de voet van de hoogste berg van het skigebied Rezovačke Krčevine Bilogora, heeft de vorige eigenaar een rotspartij moeten opblazen en uithakken. Hierdoor bereik je de woning via een soort tunnel. En als je in de tuin staat, kijk je óf omhoog, naar de 193 meter tellende bergtop, of glijden je ogen naar beneden, het dal in, waar het middeleeuwse centrum van Daruvar zich uitstrekt. Vroeger, in de tijd van president Tito, toen Kroatië nog onderdeel uitmaakte van Joegoslavië, en de winters koud en lang waren, werd hier geskied. Op de top vind je daarom nog een hotel en restaurant in de typische architectuur uit het Oostblok in de jaren '70. Iets wat we in het Westen zouden omschrijven als hardcore beton. Ook de skilift functioneert nog. Regelmatig schommelen de stoeltjes met vermoeide wandelaars naar beneden. Ook Geert en Kina dalen graag af naar het plaatsje. Terrasjes pakken, boodschappen doen, hapje eten. Geert: “De Kroaten zijn

De Kroatische stad Durovar staat al in de tijd van de Romeinen bekend om zijn genezende warmwaterbronnen.

hier vriendelijk en relax, je merkt dat we hier wat dichterbij de evenaar zijn. Er wordt niet gerend, mensen maken tijd voor je. Iets wat ons twee jaar geleden meteen aansprak. Kina had op Marktplaats dit huis te koop zien staan en wij wilden polshoogte nemen. Ik vertrouwde het niet helemaal, wie verkoopt er nou een huis op Marktplaats? Maar het bleek echt te bestaan en het was eigendom van een in België wonende Kroatische dame. Lang getwij-

Maar het stel is ook graag thuis. Geert: "In de straat zijn we inmiddels behoorlijk ingeburgerd. Er is dagelijks contact met de burens en tegenover ons woont iemand die wij 'burgemeester van de wijnstreek' noemen. De man kent hier alles en iedereen en weet vaak nog voordat de uitnodigingen de deur uit zijn waar de feestjes worden gegeven. Wat ze hier ook graag doen, is barbecueën. Er is geen huis zonder buitenkeuken en je bent altijd welkom om

"Ik vertrouwde het niet helemaal, wie verkoopt er nou een huis op Marktplaats?"

feld hebben we niet. Vrijwel direct bij terugkomst in Veendam besloten we ons huis, waar we sinds 1983 woonden, te koop te zetten."

INGEBURGERD

Voor dit verhaal ontmoeten we Geert en Kina voor het eerst, als de twee net terug zijn van een paar dagen in Hongarije en een bezoek hebben gebracht aan het Ballatonmeer en de hoofdstad Boedapest. Om de omgeving te verkennen, maken ze graag tripjes. Zagreb en Osijek liggen op zo'n 130 kilometer afstand en op de planning staan Servië en Bosnië-Herzegovina, 250 kilometer hiervandaan.

mee te eten of te drinken. Andersom proberen we dat ook, maar dat blijkt lastiger. De Kroatische burens zijn daarin terughoudend. Dat herken ik wel van mijn buurman in Nederland, een Montenegrijn, geweldige vent, maar qua eten en drinken was bij hem alles beter. Die mentaliteit hebben de Kroaten ook. Wat zij hebben, is het beste. Nou moet ik ook zeggen, het eten en drinken, is superlekker. Veel vlees. Regelmatig draait er een varken of lam aan het spit en er wordt hier veel 'gemischt' gedronken. Dat is de helft witte wijn, de helft water. En iedereen maakt zijn eigen drankje van afvalfruit. Gisteren nog kwam onze tegelzetter met een em-

mertje kersen aanzetten. Grote fles, laagje kersen, laagje suiker, laagje kersen, beetje Slivovitz, je eigen stookhutje en klaar is Kees.”

FOUT GESPREKSONDERWERP

Geert en Kina spreken geen Kroatisch, maar maken zich verstaanbaar in het Engels en Duits. Waarbij de jongeren in Kroatië goed Engels spreken en de oudere garde, vaak door een verblijf als arbeidsmi-

grant in Duitsland, prima Duits. “Toch vermijden we bepaalde gespreksonderwerpen liever,” zegt Geert. “Die liggen gevoelig. De oorlog in Oekraïne bijvoorbeeld, maar ook over de Joegoslavische tijd, of de burgeroorlog in de jaren ‘90. Daar kun je beter over zwijgen, want de gemoederen lopen snel hoog op. Tito is nog zeer geliefd en er wonen hier van allerlei nationaliteiten door elkaar. Snij in Nederland het thema oorlog maar eens aan, ook dat is nog steeds pijnlijk, dus ik begrijp het wel. Er is bovendien sprake van een andere mentaliteit, waar we echt wel wat van kunnen leren, want ondanks de flink lagere uurlonen, heeft iedereen het hier goed.

Zo is er in onze straat helemaal niemand met een hypotheekschuld om wakker van te liggen. Kroaten sparen eerst voordat ze een woning kopen en gaan sowieso liever geen schulden aan. Er staan daarom huizen in de straat waarvan de verdieping nog niet is afgebouwd of het pleisterwerk ontbreekt, je gaat namelijk pas verder met de verbouwing, zodra de financiële armslag er weer is.”

ZAGREB-HEEMSTEDE

Nadeel van Kroatië vinden Geert en Kina dat ze hun twee dochters en twee kleinkinderen minder zien. Hoewel dat volgens Geert betrekkelijk is, want toen ze nog in Veendam woonden en bij hun dochter in Heemstede op bezoek gingen, waren ze in totaal vijf uur met de auto onderweg, terwijl Zagreb-Heemstede tweeënhalf uur vliegen is. Daarnaast wonen ze met z’n drieën in Kroatië. Er is nog een familielid meeverhuisd. De inmiddels 90-jarige moeder van Kina woont in een verzorgingstehuis vlak in de buurt. “Ze heeft het daar geweldig naar haar zin, de mensen spreken Duits en zijn veel jonger dan zij.”

TOEKOMST?

Waar Geert zichzelf over vijftien jaar ziet wonen, weet hij nog niet. Hoewel iets in hem zegt, dat hij dan niet meer met Kina in Kroatië vertoeft. “Over vijftien jaar ben ik ruim over de 80. Met mijn gezondheidsverleden is het niet onwaarschijnlijk dat ik dan in een verzorgingstehuis terechtkom. Daarover zijn tussen Nederland en Kroatië zorgafspraken gemaakt. Een gedeelte mag je in Nederland consumeren en een gedeelte in Kroatië. Maar ach, we zien wel als het zover is. Eerst gaan we nog een terras aanleggen en we denken aan de bouw van een zwembad.”

PENSIOENWEETJE

Met een deel van de overwaarde uit de verkoop van hun Nederlandse huis, vult de familie De Vries hun huishoudpotje aan en beschikken Geert en Kina over een buffer. Het leven in Kroatië is ongeveer even duur als in Nederland. De btw is 25%, maar de gemeentelijke belastingen zijn veel lager. In de supermarkt liggen de verkoopprijzen ongeveer op hetzelfde prijspeil, alleen benzine is een stuk goedkoper. Ook een terrasje pakken of uiteten is aantrekkelijker. Voor een kop koffie betaal je een euro en een halve liter bier is 1,25 euro. Geert is officieel met pensioen, krijgt AOW en ouderdomspensioen, Kina nog niet, zij heeft geen inkomen.

Klimaatactie legt de lat hoger

Beleggen staat voor Pensioenfonds Detailhandel steeds meer gelijk aan verantwoord beleggen. Met de focus op groener, socialer en duurzamer. Wat betreft het klimaat, doen we dat sinds kort volgens het 'Klimaatactieplan'.

≡ Paul Groothengel ✍ Veerle van der Veer

plan

De reden voor dit Klimaat-actieplan? Dat is eenvoudig, vertelt Louise Kranenburg, Manager Verantwoord Beleggen: “Wij willen bijdragen aan het Klimaatakkoord van Parijs. Dat doen we door toe te werken naar een 100% reductie van de CO₂-uitstoot van onze beleggingen in 2050. Omdat dit nog zo ver weg is, hebben we tussendoelen: -39% in 2025 en -60% in 2030. En ten tweede willen we als pensioenfonds, de risico’s die onze beleggingsportefeuille loopt door de energietransitie en klimaatverandering, beperken.”

Concrete doelen

In het Klimaatactieplan, eigenlijk een soort ‘spoorboekje’, vinden we meer concrete doelen. Zoals: de beleggingen in beursgenoteerde aandelen en obligaties moe-

ten in 2030 ten minste 20% duurzaam zijn. Een ander doel: de portefeuille met bedrijfsleningen verder verduurzamen. “Concreet betekent dit dat we meer geld lenen aan bedrijven of sectoren die duurzaam werken, en minder in de achterblijvers”, zegt Louise. In deze ‘duurzame’ bedrijfsleningen heeft Pensioenfonds Detailhandel nu zo’n € 3 miljard belegd. Bij het selecteren van alle beleggingen zijn vier duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG’s) van de VN leidend, vervolgt Louise: “Een daarvan is klimaatactie. In onze portefeuille van bedrijfsleningen vertalen we dat als volgt: we hebben de CO₂ uitstoot in deze portefeuille met 69% verlaagd. Wat betreft de gehele leningenportefeuille, dus ook inclusief leningen aan landen, heb-

ben we inmiddels 5% belegd in groene, duurzame obligatieleningen. Dan gaat het om geld voor projecten die aantoonbaar bijdragen aan het milieu.”

Beleggen met positieve impact

Daarnaast gaat Pensioenfonds Detailhandel ook direct investeren in verantwoorde beleggingen, vertelt Hoofd Beleggingen Henk Groot: “We zijn gestart met het beleggen van 1% van onze totale beleggingsportefeuille in wat we noemen ‘positieve impact investeringen’. Dat gaat om ongeveer € 300 miljoen, die we direct beleggen in leningen aan bedrijven en duurzame initiatieven. We werken hiervoor samen met drie uiteenlopende, gespeciali-

De meerderheid van stemmen bepaalt of een voorstel het wel of niet haalt

seerde impactfondsen die ieder € 100 miljoen voor ons beleggen: Polestar Capital geeft leningen aan bijvoorbeeld producenten die bakstenen en andere bouwmaterialen maken van gerecycled materiaal. Tikehau Capital aan het verduurzamen van Europese bedrijven. En Symbiotics verstrekt leningen aan ondernemingen in ontwikkelingslanden; bijvoorbeeld aan een bank in Mongolië die geld uitleent voor het gebruik van duurzame energie, energiezuinige producten en voor de aankoop van elektrische voertuigen.”

Mensenrechten en eerlijk werk

Zorg om het klimaat is een belangrijk onderwerp voor het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Detailhandel, maar zeker niet het enige, benadrukt Henk: “Om verantwoord te kunnen beleggen, letten we bij de keuze van bedrijven ook op factoren als eerlijk werk en verantwoorde productie. Hoe staat het bijvoorbeeld met de arbeidsomstandigheden van werknemers? Krijgen ze een eerlijk loon? En wat betreft het beleggen in landen, denk aan staatsobligaties, kijken we bijvoorbeeld nadrukkelijk naar hoe men daar omgaat met de mensenrechten.”

Verkopen of in gesprek?

Grote aandeelhouders zoals pensioenfondsen kunnen bedrijven waarin ze beleggen, aanspreken op fout gedrag. Of met ze in gesprek gaan om ze duurzamer te laten werken. Maar ze kunnen de aandelen van die bedrijven ook verkopen. Louise: “Onze voorkeur gaat duidelijk uit naar het eerste. Als je

‘stemt met je voeten’, dus je aandelen verkoopt, raak je meteen al je invloed op zo’n bedrijf kwijt. We gaan met zulke partijen het liefst in gesprek, om te kijken of en hoe ze hun gedrag kunnen verbeteren. En we stemmen mee op aandeelhoudersvergaderingen. Vorig jaar hebben we met 482 ondernemingen in 39 landen gesproken over hun duurzaamheidsbeleid; dat zorgde in 242 gevallen tot aantoonbaar resultaat.” Waar ligt de spreekwoordelijke grens? “We verkopen onze beleggingen, of sluiten bedrijven uit, als we constateren dat er echt niets valt te veranderen en ze bijvoorbeeld een hoog klimaatrisico hebben.”

Bij Sebastiaan van der Pal (44) is het behoorlijk uit de hand gelopen. Vanaf het moment dat hij zonder werk kwam te zitten, begon hij als bijverdienste met de verkoop van bordspellen. Inmiddels runt de Tukker met zestien collega's de Hengelosche spellenspecialzaak: de Dondersteen.

≡ Laura van Horik 📷 Lize Kraan

“Je neemt vakantiedagen op als je dat nodig vindt”

Sebastiaan van der Pal vindt het belangrijk om open te zijn over de bedrijfsvoering, zo weet het team wat er op de rekening staat.

Fatsoenlijke werkdagen: hoe zien die er volgens jou uit?

“Ik probeer mijn collega's maximaal vier dagen in de week te laten werken en het basisloon is omhoog geschroefd: veertig procent boven het minimumloon. Ik vind namelijk dat je, wanneer je je werknemer minimumloon betaalt, eigenlijk zegt: ik wil je nog minder betalen, maar dat mag niet van de overheid. Dan weet je je werknemers niet op waarde te schatten. Daarnaast kunnen ze, als je ze meer salaris geeft, vier dagen in de week gaan werken en ontstaat er meer tijd voor thuis en sociale activiteiten. Juist daardoor kunnen ze de dagen erna weer uitgerust en gemoedelijk aan het werk.”

Wat was voor jou een echte eyeopener?

“De samenwerking met diegenen die een afstand tot

de arbeidsmarkt hebben. Ik heb zo een hele wereld van mensen ontdekt die thuiszitten en heel graag willen werken, maar niet weten hoe. Zij vallen niet onder de groep werklozen en zijn min of meer opgegeven, zitten thuis, voor hen is het lastig om de arbeidsmarkt te betreden. In het begin was het even aftasten of wij samen met hen in een goed werkritme konden komen. Wat bleek? De eerste persoon met een arbeidsbeperking die wij in dienst namen, bloeide helemaal op en kreeg steeds meer gedaan. Inmiddels hebben we vijf collega's met een afstand tot de arbeidsmarkt, waaronder mensen met autisme. Een ieder voegt wat toe van waarde. Ik denk dat er juist in deze arbeidsmarkt heel veel kansen zijn om deze groep te ondersteunen in het vinden van werk.”

Wat werkt bij jullie net even anders dan 'normaal'?

“Wij hebben hier geen officiële vakantiedagen. Iedereen neemt naar eigen inzicht vrije dagen die nodig zijn. Ja, de één is meer vrij dan de ander, maar het werkt voor ons op deze manier wel. Juist omdat de collega's ook die verantwoordelijkheid voelen naar elkaar. De één krijgt een week langer vrij, de ander nieuwe schoenen en de derde voor haar verjaardag een beeldje dat ze in een winkel zag staan en heel mooi vond. We zijn niet allemaal hetzelfde, iedereen heeft andere behoeften. Als aan ieders behoefte in de organisatie kan worden voldaan en als we elkaar helpen en steunen, blijft iedereen tevreden.”

A man with dark hair, wearing a blue short-sleeved button-down shirt with a white floral pattern and grey trousers, stands in a toy store aisle. He is leaning on a wooden shelf filled with colorful toys, including stacking rings and blocks. The background shows more shelves stocked with various toys and books, creating a warm and inviting atmosphere.

**“Ik probeer
mijn collega's
maximaal vier dagen
in de week te laten
werken”**

Puzzel en win!

Natuurlijk kun je na een lange werkdag op de bank ploffen voor de tv, maar je kunt ook aan het puzzelen slaan. Goed voor je brein én je maakt kans op een leuke prijs.

BINAIRE PUZZEL

					1			0
				0	0			1
	1							
	1		1			0		
		0		0				0
	0					0		0
				1				
	0	0		1				
1								1
0			1	1				

Bij een binaire puzzel moet in elk hokje een nul of een één geplaatst worden. Er mogen nooit meer dan 2 nullen of 2 enen naast elkaar of boven elkaar staan. Elke rij en elke kolom moet evenveel nullen als enen bevatten. Er mogen geen twee rijen en kolommen exact hetzelfde zijn.

SUDOKU

9		3	6		1			7
2	7				5			
				9			6	
	1						9	5
	6	4				3	1	
3	9						4	
	5			8				
			4				5	1
1			9		6	4		8

KRUISWOORDPUZZEL

	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	
12							13		14				15
16			17			18		19				20	
21						22					23		
24			25		26			27	28		29		30
31		32						33			34		
		35				36		37					
					38								
39		40		41				42		43		44	45
46	47							48				49	
50			51			52		53				54	
55						56	57					58	
59			60		61			62		63		64	
65		66						67				68	
	69							70					

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer.

Horizontaal: 1 kwetsuur 6 Romeinse keizer 12 vechtsport 14 autohandelaar 16 zangnoot 17 stad aan zee 20 symbool voor cerium 21 mountainbike 22 grootvader 23 vrouwtjesschaap 24 stoomschip 25 bierglas 27 eetbare knol 30 rijksgrens 31 ruimtelijke weergave 33 epiloog 35 indeuking 37 vestigingsplaats 38 begindeel 40 handbeweging 42 sleetje rijden 46 lekkernij 48 hardloper 50 laagfrequent 51 welige groei 53 gevoel 54 en andere 55 soort fee 56 liefkozing 58 riv. in Oostenrijk 59 Evangelische Omroep 60 voetbalterm 64 lidwoord 65 schouwspel 67 niet deelbaar door twee 69 bazig 70 appelsoort.
Verticaal: 1 onlangs 2 daar 3 inspringtoets 4 standvastig 5 plechtige gelofte 7 gravin van Holland 8 te nuttigen 9 sluisolk 10 reeds 11 beste prestatie 12 rang 13 hoge berg 15 visetende vogel 18 inzet bij een spel 19 deel v.e. korenhalm 25 verweer 26 aantekening 28 dwergstaat 29 aanwezig 32 Eerwaarde Heer 34 loofboom 36 een zekere 37 grote papegaai 39 nauwe opening 40 bevel 41 jaargetijde 43 antwoord 44 de onbekende 45 oogvocht afscheiden 47 einde 49 hetzelfde 52 moerasvogel 53 dwang-handeling 57 onaangepast mens (afk.) 60 naaldboom 61 Bijbelse priester 62 lege ruimte 63 plat hoofddeksel 66 nikkel 68 vanaf.

MAAK KANS OP ÉÉN VAN DE VVV-BONNEN

Stuur de oplossing van de kruiswoordpuzzel vóór 10 oktober 2022 naar communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl.

43	8	65	28	58	1	53	15	70	26	60
----	---	----	----	----	---	----	----	----	----	----

Teamspirit

Of je wel of niet fluitend naar je werk gaat, hangt letterlijk af van de collega's om je heen. In deze rubriek komen de leukste en gezelligste retailteams voorbij. Van feestfoto's tot jubileumkiekjes.

Zit jij ook in een leuk team?

Maak dan een foto met je collega's en stuur deze naar: communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl

1. HelloChair

"Werken bij HelloChair is een feestje! Het voelt als een familiebedrijf. Heel kleinschalig, altijd gezellig en iedereen helpt elkaar. Geen dag is hetzelfde. Dagelijks lunchen we samen aan een eettafel in onze stoelenwinkels in Bussum en Culemborg. Oh, en buiten werktijd zijn we regelmatig met het hele team in de kroeg te vinden voor een stoelendansje!"

2. StartDuiken

"Wij zijn het team van duikwinkel StartDuiken in Zoetermeer! We zijn hecht en doen veel samen. Dit staat meestal in het teken van wat we allemaal als gemene deler hebben: de duiksport! In het zwembad hier wordt bijvoorbeeld iedere zondagavond door StartDuiken gedoken. Ook duiken we in teamverband op verschillende locaties in Nederland. Inmiddels zijn er allerlei vriendschappen binnen het team ontstaan en gaan we zelfs met elkaar op vakantie!"

3. Bax Music

"Het marketingteam van Bax Music is een bonte verzameling van bevroegen marketeers met veel passie en karakter. Vanuit het Zeeuwse Goes neemt dit team de marketing voor heel Europa op zich. We kunnen niet met elkaar en niet zonder elkaar, en zijn altijd druk bezig om samen de volgende stap te maken en verwachtingen te overtreffen."

4. RijckenMode

"Wij zijn het team van modewinkel RijckenMode in Brielle! Ons team bestaat uit ruim twintig mensen en dagelijks staan we met z'n tienvien in de winkel. Dat maakt het erg gezellig en afwisselend. We beginnen de dag gezamenlijk met een bak koffie en genieten elke zaterdag om vier uur van een wijntje met hapjes. Daarnaast hebben we eens in de zoveel tijd een gezellig uitje voor extra teamgeest!"

jij&de achter pagina

Juweel van een winkel

Hoe gaaf is deze nieuwe winkel van juwelier Tiffany & Co in Parijs? Ontworpen door OMA en is naast een winkel ook een klein museum. De tijdelijke winkel dient als basis voor zowel de nieuwste sieraden als de kroonjuwelen uit de collectie sinds 1887. De pop-up store is tot en met 23 mei 2023 te bezoeken.

Fotografie: Benoit Florençon

Mis ons niet en vind Jij&Wij magazine ook online!

jijenvijmagazine.nl | [f](#) [i](#) [in](#)

Je geld zien groeien?

Sommige mensen denken dat als je van baan wisselt, het opgebouwde pensioen verloren gaat. Een misverstand. Jouw pensioenaanspraken blijven van jou. Op mijnpensioenoverzicht.nl vind je een overzicht van jouw pensioen tot nog toe.

IN DE KIJKER:

Tassenmerk Studio Noos, dat bekendstaat om haar unieke tassen en andere accessoires voor ouder en kind, heeft haar eerste fysieke winkel geopend aan de Oude Looiersstraat 44 in Amsterdam. Welke winkel vind jij een bezoekje waard? Laat het ons weten via communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl

Fotografie: Wouter van der Sar

SERVICE

Kom je ergens niet uit of heb je een vraag? De Pensioendesk is van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur bereikbaar op dit telefoonnummer: **0800-1972**.

Je kunt ons ook altijd mailen: deelnemer@pensioenfondsdetailhandel.nl. Lees meer op pensioenfondsdetailhandel.nl